

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 3/2017

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Čeští kantorři a hudba u pražských alžbětinek v 18. a 19. století = Czech Cantors and Music in the Convent of Sisters of Elizabeth in 18th and 19th Century Prague / Jakub Michl – cze

In: Marginalia historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury -- ISSN 1804-5367 -- Roč. 6, č. 2 (2015), s. 51-59.

Řád alžbětinek je kromě nemocniční péče významný také svou hudební kulturou. Z pramenů hudební sbírky a dochovaných archivních dokumentů konventu a nemocnice na Novém Městě pražském vyplývá, že řád udržoval kontakty s řadou mimopražských kantorských osobností, které přispívaly svými opisy i kompozicemi do řádového hudebního fondu. Jedním z nich byl Zikmund Václav Suchý z Lužce, který pro klášter vyhotovil desítky hudebnin. Hudební a opisovačská činnost o generaci mladšího kantora Jana Slavíka a jeho dcer Anny Colety a Augustiny Agnes je do určité míry svědectvím úrovně hudebního vzdělání kantorů i jejich žáků.

hudba ; vzdělání ; spolupráce ; dějiny ; historické hledisko ; učitel ; náboženské chování ; náboženství ; církev ; kulturní dědictví ; hudebnost ; klášter ; řádová sestra ; hudebniny ; století 18-19

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455375>

2.

Divadlo ve výchově na pokračování / Eva Machková – cze

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 28, č. 1 (2017), s. 6-8.

Autorka se zamýšlí nad smyslem divadla ve výchově (T.I.E.) a jeho současnou praxí. Všímá si látek vhodných pro tento typ divadla: témata z historie i současné každodennosti (řeší se problémy jako je přijatelnost či nepřijatelnost kompromisu, hranice mezi zásadovostí, tvrdohlavostí a ješitností aj.). Otázka výstavby T.I.E. (tradiční aristotelská struktura se zde většinou nehodí); možnost použití brechtovských principů zcizování, modelu seminářů cimrmanovského divadla aj. Význam a přínosnost divadelních dílen s aktivitou diváků.

dramatická výchova ; divadlo ; dějiny ; současnost ; umělecké vzdělávání ; dílna ; aktivita ; tvořivá dramatika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455686>

3.

Dopady pracovní rehabilitačního programu na psychopatologii a kvalitu života u pacientů s chronickým průběhem schizofrenie / Simona Venclíková, Iva Stehnová, Tomáš Kašpárek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 26

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrickej spoločnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 113, č. 1 (2017), s. 7-13.

Cílem této studie bylo zjistit, zda je možné zapojit pacienty s chronickým průběhem schizofrenie do placeného pracovní rehabilitačního programu a udržet je v něm po dobu osmnácti měsíců, zda se zlepšila kvalita jejich života a zda dojde ke změně psychopatologického obrazu nemoci. Studie se zúčastnilo 15 nemocných, 12 pacientů vydrželo v programu po dobu 18 měsíců. Studie potvrdila, že i nemocné s chronickým průběhem schizofrenie lze zaměstnat a udržet v pracovní rehabilitačním programu. V jeho průběhu došlo u pacientů ke zmírnění psychopatologických příznaků nemoci. Nedošlo však u nich ke zlepšení subjektivní kvality života.

psychiatrie ; duševně nemocný ; duševní nemoc ; schizofrenie ; práce ; rehabilitace ; pracovní terapie ; zlepšení ; výzkum ; kvalita života

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456316>

4.

Ideologizace výuky němčiny za protektorátu = Ideology of teaching German during Protectorate of Bohemia and Moravia / Václav Velčovský -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů - - ISSN 1213-7758 -- Roč. 2016, č. 3 (2016), s. 41-52.

Příspěvek mapuje jazykovou situaci v období protektorátu, zejména výuku němčiny a její ideologizaci v tomto období. Přináší přehled o formách říšské podpory rozšiřování němčiny a její výuky (propagace a podpora jazykových

kurzů v rámci volnočasového vzdělávání, kurzy němčiny pro učitele, vydávání časopisu Němčina). Poukazuje na rostoucí averzi českého obyvatelstva vůči němčině a rozvoj poptávky po jiných cizích jazycích.

ideologie ; politika ; jazyková politika ; jazykové vzdělávání ; výuka ; němčina ; propaganda ; vzdělávací kurzy pro dospělé ; periodikum ; dějiny dvacátého století ; dějiny pedagogiky ; historické hledisko ; Protektorát Čechy a Morava (1939-1945) ; protektorát ; 1939-1945

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456139>

5.

Jaroslav Pánek a dějiny raného novověku na přelomu tisíciletí = Jaroslav Pánek and the History of the Early Modern Age at the Turn of the Millenium / Petr Vorel -- cze

In: Český časopis historický = The Czech Historical Review -- ISSN 0862-6111 -- Roč. 115, č. 1 (2017), s. 25-46.

Profesní biografie historika a komeniologa Jaroslava Pánka, jemuž je u příležitosti jeho sedmdesátin věnováno celé číslo časopisu, mapuje jeho akademické působení, činnost organizační, redakční a zejména publikační. Soustředění jeho vědeckého zájmu na dějiny raného novověku a osobnost a dílo Komenského. Článek na s. 79 - 83 je věnován Pánkovo působení v americko-české společnosti Comenius Academic Club, sdružující odborníky z humanitních i přírodovědných oborů, pořádající vědecké konference a vydávající periodikum Comenius.

vědec ; vědecká činnost ; publikační činnost ; dějiny novověku ; komeniologie ; biografie ; dílo ; vědecká organizace ; odborný časopis ; Pánek, Jaroslav, ; Pánek, Jaroslav

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456080>

6.

Jazyk z jiného světa : indiánský kmen, který boří základy lingvistiky? / Lukáš Doubrava -- cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 119, č. 22 (2016), s. 14-16.

Zvláštnosti jazyka indiánského kmene Pirahã (Brazílie). Tento jazyk, nezařaditelný do žádné dnes existující jazykové větve, postrádá komponenty a principy běžných jazyků. Anomálie jazyka pirahã: nezná čas minulý ani budoucí, komunikace probíhá pouze v přítomnosti, nezná číselné vyjádření (naprostá absence numerického uvažování) aj. Hlavní problém lingvistických sporů je otázka kolem existence či neexistence rekurze (využití části vlastní vnitřní struktury jazyka) v tomto jazyku. Lingvisté narážejí i na problém politicko-etický - obavy z nařčení z rasismu při předložení možných důkazů o nižším vývojovém stupni kmene Pirahã.

lingvistika ; jazyk ; jazykový rozbor ; ústní projev ; gramatika ; komunikace ; číslo ; politické chování ; etika ; rasismus ; důkaz ; Brazílie ; jazyk pirahã

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/454721>

7.

Ludmila Mojžíšová a její odkaz ve zdravotní tělesné výchově / Jitka Vařeková, Květa Prajerová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 83, č. 1 (2017), s. 33-42.

Autorky připomínají odkaz legendy české rehabilitace paní Ludmily Mojžíšové ve zdravotní výchově u příležitosti 25 let od jejího úmrtí. Úvodem se zabývají její biografií, dále popisují její terapeutické úspěchy a předkládají sestavu cviků zaměřených na uvolnění a posílení svalů pánve a zvýšení pohyblivosti páteře (podrobný popis je doplněn fotografiemi). Ludmila Mojžíšová přispěla originálním způsobem k rozvoji diagnostiky a terapie funkční patologie hybného systému a její postupy se stále využívají.

tělesné vlastnosti ; patologie ; rehabilitace ; nápravná gymnastika ; fyzioterapie ; cvičení ; metodika ; biografie ; talent ; pohybový rozvoj ; diagnostika ; Mojžíšová, Ludmila, ; Mojžíšová, Ludmila, ; zdravotní tělesná výchova ; tělesná cvičení

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455457>

8.

Naši žáci nejsou žádný zázrak, ale také nelze říct, že by byli hloupi / Radka Kvačková, Barbora Cihelková -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 29, č. 290 (13.XII.) (2016), s. 14, 15.

Príspevek zverejňuje informácie o tom, ako dopadli českí žiaci v medzinárodnom srovnaní vzdelávacích výsledkov v testoch PISA 2015 a TIMSS 2015. Do šetrení PISA boli v Českej republike zapojení patnástiletí žiaci základných škôl, viceletých gymnázií, žiaci prvých ročníkov čtyřletých gymnázií, stredných odborných škôl a učilišť na celkovo 345 školách a testovaná bola prírodovedná, matematická a čtenárska gramotnosť. Šetrení TIMSS sa zúčastnili žiaci čtvrtých tried na celkovo 159 základných školách. Príspevek obsahuje žebříčky medzinárodného hodnotení a u šetrení PISA i výsledky v testoch žakov podľa krajů v Českej republike.

žák ; informácie ; medzinárodná spolupráce ; výsledok výzkumu ; vzdelávaní ; test ; základná škola ; viceleté gymnázium ; gymnázium ; stredná odborná škola ; stredná odborné učilište ; škola ; prírodovedná gramotnosť ; zpusobilost ; porozumení textu ; hodnotení ; matematika ; úroveň vedomostí ; PISA; TIMSS ; Česká republika ; svet ; region ; žebříček ; výsledky vzdelávaní ; výsledné hodnotení ; matematická gramotnosť ; vek 15 ; ročník 1 ; ročník 4 ; 2015

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455555>

9.

Postoje veřejnosti k domácímu násilí : jaké inspirace přináší pro sociální práci? = Public Attitudes to Domestic Violence : What Inspiration It Means for Social Work? / Daniel Topinka -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociální práce -- ISSN 1213-6204 -- Roč. 16, č. 6 (2016), s. 7-23.

Definice domácího násilí a postupné změny v jeho projevech: ustupuje fyzické násilí a nastupují formy psychického násilí. Vliv domácího násilí na jeho svědka dítě. Príspevek uvádí výsledky výzkumu (provedeno formou reprezentativního dotazníkového šetrení) na téma jak vnímá veřejnosť domácí násilí. Převažuje názor respondentů, že pomoc ohrozeným osobám by měla být koncipována v širším spoločenském rámci. Postupná detabuizace domácího násilí má vliv na zkvalitnění sociální práce.

domácí násilí ; pojem ; veřejné mínění ; sociální práce ; psychologie chování ; dítě ; působení ; výzkum veřejného mínění ; dotazování ; pomoc ; ohrozené dítě ; společnost ; kvalita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/454543>

10.

Radikální upřímnost / Sebastian James; [Autor interview] Jan Nejedlý -- cze

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 64, č. 3 (březen) (2017), s. 6-8.

Rozhovor s psychoterapeutem Sebastianem Jamesem, překladatelem knihy amerického psychoterapeuta Brada Blantona Radikální upřímnost. Autor knihy tvrdí: Všichni lžeme jako o život. Vyčerpává nás to a je to zásadním zdrojem většiny lidského stresu. Cesta ven spočívá v tom, dobře se naučit říkat pravdu. Na toto téma probíhá i rozhovor. Sebastian James pořádá workshopy a pravidelné večery s tematikou upřímnosti. Otázkou je, zda by tato koncepce mohla být využitelná i ve školství.

etika ; mravní výchova ; obsah výchovy ; morálka ; pravda ; postoj ;
interpersonální vztahy ; vnímání ostatních ; psychologie chování ;
psychoterapeut ; interview ; lhaní ; lež

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455899>

11.

Sémantika frazeologie a její studium = The Semantics of Phraseology and its Studies / Marie Čechová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 67, č. 3 (2016/2017), s. 127-135.

Článek prezentuje rozvoj frazeologie jako lingvistické disciplíny, pozici frazeologie v univerzitních studijních programech češtiny, frazeologii v učebnicích a skriptech a frazeologii jako cíl, obsah a metody užívané v seminářích pro vysokoškolské studenty češtiny a také žáky středních a základních škol. Autorka se zmiňuje o význačných českých a slovenských lingvistech, kteří se na rozvoji frazeologie podíleli a podílejí. V textu také uvádí, jakým způsobem pracuje se studenty bohemistiky ve frazeologickém povinně volitelném semináři. Zkušenosti z práce v semináři studenty často vedou k volbě a zpracování diplomových prací.

základní škola ; střední škola ; vysoká škola ; čeština ; lingvistika ; frazeologie ;
seminář ; výuka ; znalost ; úroveň vědomostí ; rozbor textu ; porozumění textu ;
práce s textem

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455628>

12.

Slovní úlohy a život společnosti / Stanislav Trávníček -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Matematika, fyzika, informatika : časopis pro výuku na základních a středních školách -- ISSN 1210-1761 -- Roč. 26, č. 2 (březen-duben) (2017), s. 94-103.

Autor v příspěvku zprostředkovává čtenáři nahlédnutí do minulosti a věnuje pozornost vazbám mezi texty slovních úloh v učebnicích matematiky a reálným životem společnosti v jednotlivých historických obdobích. Příspěvek zveřejňuje texty matematických úloh v citovaných českých matematických učebnicích a sbírkách příkladů, které se za Rakouska-Uherska používaly. Průzkum učebnic je rozdělen do pěti okruhů - podnikání a finance, dělníci, jejich práce a život, život společnosti a sociální záležitosti, státní záležitosti a dobročinnost.

řešení úloh ; život ; společnost ; matematika ; historické hledisko ; text ; učebnice ; dějiny ; průzkum ; podnikání ; dělník ; práce ; sociální zabezpečení ; státní podpora ; obsahová analýza ; Rakousko-Uhersko ; slovní úlohy ; dobročinnost ; finance ; sbírka úloh

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455928>

13.

Téma: město

In: Dnešní svět -- ISSN 1801-4119 -- Roč. 12, č. 3 (2016/2017), s. 2-27.

Téma město lze využít k mezipředmětové výuce zeměpisu, dějepisu, výchově k občanství a dalších předmětů. Obsah kapitol: vymezení a funkce města, sídelní systém, urbanizace, problémy velkoměst, slumy, historický vývoj měst na našem území, nejstarší města světa, novodobé urbanistické koncepce.

město ; obec ; urbanizace ; zeměpis ; dějepis ; občanská výchova ; mezipředmětové téma ; mezioborový přístup ; výuka ; učivo ; ukázka ; doplněk k učivu ; velkoměsto

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455857>

14.

Zvolené povolání často přináší žákům rozčarování / Romana Slaninová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 25, č. 8 (2017), s. 5.

Vybrané výsledky výzkumu mezi čerstvými absolventy středních odborných škol a těmi, kdo je absolvovali před 6 lety, realizovaného Národním ústavem pro vzdělávání. Výzkum zjišťoval, co nejvíce motivovalo žáky při výběru profese (např. u technických oborů je to hlavně naděje na snadné uplatnění na trhu práce, dalším motivačním faktorem bývá naděje na získání stipendia nebo jiné finanční podpory). Absolventi učebních oborů přiznávali, že by nyní raději volili obory s maturitou, více než třetina ze skupiny, která ukončila vzdělávání před 6 lety, uvedla, že zvolený obor neodpovídá jejich počátečním představám o něm. Výzkum dále zjišťoval, zda a v jakých oborech mají absolventi zájem v oboru zůstat, a jaké jsou důvody pro rozhodnutí hledat uplatnění mimo vystudovaný obor.

absolvent ; střední odborná škola ; motivace ; volba učebního oboru ; volba studijního oboru ; uplatnění ; trh práce ; očekávání ; profese ; změna povolání ; výsledek výzkumu ; Česká republika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455961>

15.

Život úspěšného studenta na vysoké škole / Jana Matošková, Gabriela Potočková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie pro praxi -- ISSN 1803-8670 -- Roč. 51, č. 3-4 (2016), s. 21-34.

Hlavním cílem předkládaného výzkumu bylo zjistit, jak v představách samotných studentů vypadá život úspěšného studenta na vysoké škole - co je podle nich pro takového studenta typické a s jakými situacemi se potýká. Studenti pracovali v týmech a tvořili koláže na zmíněné téma. Výsledky ukázaly, že k hlavním charakteristikám úspěšného studenta patří schopnost sebeřízení, překonávání překážek a zvládnutí neúspěchu, znalost životního cíle a cesta k jeho dosažení. Důležité byly i mezilidské vztahy, vnitřní motivace a ochota odlišit se od průměru. V koláži se neobjevily např. příprava studenta do školy, studium literatury, ani žádný obrázek učitele či knihovny.

student ; vysoká škola ; studentský život ; spokojenost ; zvládání ; neúspěch ; život ; interpersonální vztahy ; psychologie chování ; psychologie ; výsledek výzkumu ; cíl ; sebeřízení ; překážka

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456043>